

Naším úkolem bude vždycky mluvit o tématech, která potřebují rozdmýchat a přiblížit veřejnosti

Proč zohledňovat oběhové hospodářství při nakupování? Proč zjišťovat, jak to funguje jinde? Proč měnit zaběhlý postup v zadávání zakázek? Ředitelka a zakladatelka Institutu cirkulární ekonomiky Soňa Jonášová se u takových otázek neptá proč, ale jak. Institut začátkem letošního roku vyzval nejruznější zadavatele, aby v rámci memoranda o cirkulárním zadávání vypsalí jakýkoliv zelený tendr a podělili se o své zkušenosti s ostatními. Po celý rok bude institut zaznamenávat příklady dobré praxe.

dialogy. Zadavatel může svolat před soutěžní dialog, během kterého zjistí, co firmy na trhu nabízejí, a třeba že své představy podle toho může upravit.

Jak jim může pomoci spolupráce v rámci memoranda?

Naším cílem je, aby zadavatelé mezi sebou sdíleli dobré a špatné příklady, a zkusili realizovat své projekty. Ty my evidujeme, popisujeme a vydáváme osvětové publikace, které popisují, jak nastavit konkrétní metodické kroky. Proto jsme například v září vydali s advokátní kanceláří KROUPAHE-

Co je pro zadavatele největší překážkou?

Nemají dostatek příkladů dobré praxe. U zakázek totiž funguje koncept kopírování. Jakmile se nějaký postup osvědčí, zadavatel nemá obavy na to dát kulaté razítko, protože má jistotu, že se nevystaví právníku riziku. Tím pádem se kopírují i kritéria, která tam vůbec být nemusí. Například u demoličních aktivit mnohdy vidíme, že zakázka obsahuje poznámku, že odpady vzniknuvší při demolici, by měly být uloženy na skládku. To přece není nutné a dá se to přepsat tak, že budou odevzdané k recyklaci.

Další překážkou je strach, že se nepřihlásí dodavatel. Proto hodně propagujeme před soutěžní

LÁN publikaci Jak na cirkulární zakázky, a dále připravujeme dílčí publikace ve spolupráci s Ministerstvem práce a sociálních věcí. Abychom i ty, kteří se k memorandu nově přidávají, podpořili konkrétními nástroji, návody a informacemi. Také vše konzultujeme s právníky, abychom praxi dokázali přeložit do úředního jazyka.

Aktuálně máme deset signatářů, mezi které patří například Česká rada pro šetrné budovy a další asociace. Očekávám, že jich do konce roku bude třicet a přidávat se bude možné i v roce dalším.

Memorandum teď máme naplánované na jeden rok, ale předpokládám, že když bude naše práce dávat smysl, tak ho prodloužíme (...). **-sol-**

Soud zasáhl do letitého sporu o technologické zabezpečení na skládkách

Nejvyšší správní soud vyhověl začátkem října kasační stížnosti společnosti AVE CZ v kauze využívání materiálu Rekosol na skládce Fedruš u Jindřichova Hradce. Speciální materiál se totiž sám skládá z odpadů, což pro úředníky představovalo problém ohledně jeho užití pro technologické zabezpečení skládky. Podle soudu byl ale postup úřadů chybný a místy zmatený, a celou věc vrátil k novému projednání. To je podle skládkařské firmy průlomový rozsudek, který ovlivní výkladové spory i v jiných kauzách ve Středočeském kraji. To však dotčené úřady nepotvrdily.

Podle soudu se správní orgány nedostatečně zabývaly tím, zda skládkařská firma v případě využívání produktu Rekosol jako technologického zabezpečení nakládala s odpadem či nikoliv. Proto zhodnotil kasační stížnost firmy jako důvodnou.

Certifikovaný výrobek Rekosol tvoří totiž především kaly z čištění odpadních vod, popílky, popílkové stabilizáty, a různé další vhodné příměsi, jako například uliční smetky nebo odpady z lapá-

ku písku. Využívat se může jak při rekultivaci na povrchu skládky, tak v přesně definovaném složení i jako materiál pro technologické zabezpečení tělesa skládky.

Správní orgány vycházely z toho, že Rekosol je certifikován k využití jako rekultivační materiál, jehož použití se předpokládá až ve II. fázi provozu skládky. Skládkařská firma ho však použila na těleso skládky již v I. fázi jejího provozu, což úřady považovaly za porušení zákona a jednalo se podle nich o odstraňování odpadu jeho uložením. Proto shledaly, že měl být v ročním hlášení označen kódem D1 a podléhal povinnosti tvorby finanční rezervy. Firma proto dostala od České inspekce životního prostředí pokutu 250 000 korun za chybné vykazování odpadů.

Podle soudu ale bylo ze strany úřadů na místě ověřit, zda zpracování konkrétní směsi a způsob jejího použití naplňují podmínky, za nichž odpad přestává být odpadem vymezené v § 3 odst. 6 zákona o odpadech (...). **-sol-**

V listopadovém čísle časopisu Odpady si můžete přečíst:

- **Téma čísla: Sanace**
- **Rozhovor se Soňou Jonášovou**
- **Sanácia envirozát' až na východe Slovenska bude stát milióny eur**
- **Škody po úniku kyanidu na Bečvě odhadují rybáři na desítky milionů korun**
- **V Preštích spustili inteligentní linku na výrobu paliv z odpadů**

ZPRÁVY

Přerov otevřel přístavbu sběrného dvora

Přerovská radnice otevřela přístavbu sběrného dvora, která stála téměř deset milionů korun. Moderní budova byla postavena vedle původního dvora a je jednou z prvních tohoto druhu v zemi. Objekt se skládá z 35 prefabrikovaných železobetonových modulů spojených v jeden komplet. Z rampy odpad poputuje přímo do kontejnerů, popsala mluvčí radnice Lenka Chalupová. Sběrný dvůr v ulici Na Hrázi nechala radnice rozšířit hlavně kvůli nedostatečné kapacitě.

EU zaostává za svým cílem v recyklaci plastů

Pokud Evropská unie nezačne výrazně více recyklovat plastový odpad, nenaplní své ekologické cíle pro následujících pět a deset let. Uvádí to zpráva auditorů Evropského účetního dvora, podle jejichž zjištění unijní státy stále likvidují větší množství plastových obalů, než kolik jich zvládnou recyklovat.

Tyto údaje může ještě dál zhoršit chybějící zákaz vývozu některých plastových odpadů do chudších mimoevropských zemí. Negativní vliv může navíc mít pandemie covidu-19, kvůli níž se začaly více používat jednorázové plastové výrobky.

Skvrna v moři u Kamčatky se sune na jih

Toxické látky, které pravděpodobně po havárii ropného tankeru unikly do moře u Kamčatky, se přesouvají na jih. Podle ruských vědců vytvořily látky kompaktní 40 kilometrů širokou a místy až 100 metrů dlouhou skvrnu. „Je jasně ohraničená, nerozpadá se, nezmenšuje se a postupně se posouvá na jih ke Kurilským ostrovům“, citovala z prohlášení šéfa dálnévýchodní univerzity biologické laboratoře Kirilla Vinnikova agentura AFP. S pomocí vrtníku se podařilo odebrat vzorky, které byly poslány k rozboru do Vladivostoku.

Obyvatelé Kamčatky od začátku října upozorňují na ohromné množství uhynulých moř-

Sanácia envirozát'áže na východe Slovenska bude stáť milióny eur

Kontaminácia z environmentálnej zát'áže po priemyselnom podniku Chemko Strážske sa podľa výsledkov posledných kontrol ďalej šíri do okolia.

Jedna z najt'azších environmentálnych zát'azí na Slovensku, odkalisko Poša po podniku Chemko Strážske, by sa po rokoch mohla dočkať svojho odstránenia.

Sľubuje to šéf slovenského rezortu životného prostredia, Ján Budaj, ktorý hovorí o podozreniach, že za pomoci štátnych úradníkov sa na východnom Slovensku povoľovalo kontinuálne znečisťovanie životného prostredia. Envirorezort lokalitu eviduje ako potvrdenú environmentálnu zát'az zahrnutú v Štátnom programe sanácie environmentálnych zát'azí, pričom dokument lokalitu odporúča na realizáciu sanácie. Miestny okresný úrad však najprv bude musieť určiť osobu zodpovednú za odstránenie znečistenia. (...)

Radovan Potočár

Maďarsko si pripomína desať let od zamoření toxickým kalem

Očiti svědkové mluvili o rudém tsunami, skutečnost ale byla mnohem horší. Před deseti lety, začátkem října 2010, se u hliníkáren poblíž města Ajka v západním Maďarsku protřhla nádrž s toxickým kalem a rudě zabarvená žiravá tekutina zamořila plochu o rozloze asi 40 kilometrů čtverečních. Ze zasažených řek zmizel veškerý život. Byla to jedna z nejhorších průmyslových havárií v dějinách Maďarska.

V okolí továrny, patřící společnosti MAL Magyar aluminium, vznikly už v dobách komunismu umělé laguny, kam se ukládal tekutý odpad vznikající při zpracování bauxitu. Byl to kal tvořený řadou sloučenin včetně oxidů železa, díky kterým měla břevka typickou oranžovou barvu. Ačkoliv odpad obsahoval určité množství nebezpečných těžkých kovů, hlavní riziko pro životní prostředí představovala jeho vysoká zásaditost.

Hodnotou pH se rudá směs vyrovnala louhu a při styku s kůží působila chemické popáleniny.

Nakolik se majitel továrny zajímal o stav nádrží, není dosud jisté. Podle některých svědectví se už několik měsíců před tragickou událostí objevil v hrází průsak, který svědčil o hrozícím nebezpečí. Hliněný val odolával tlaku uskladněného materiálu až do 4. října 2010, kdy se protřhl. (...)

-red-

Komentář MŽP: Problém dvojích dat o odpadech není dodnes vyřešen. Proč?

V čísle 9 časopisu Odpady byl publikován příspěvek k tematice dat o odpadovém hospodářství. Text napsal „emeritní ředitel statistiky zemědělství a životního prostředí ČSÚ Ing. Jiří Hrbek.

Nejedná se tedy o oficiální stanovisko Českého statistického úřadu (ČSÚ). V textu Ing. Hrbek opět formuluje jeho dlouhodobě známé názory na tematiku dvou datových sad o odpadech a v zásadě nemožnosti dosažení nějakého posunu v tomto problému České republiky. Dají se shrnout do stále se opakujících klíčů: špatná evidence dat na straně Ministerstva životního prostředí (MŽP), oficiální data ČR jsou pouze data ČSÚ a neslučitelnost systémů MŽP a ČSÚ. V jeho textu se přímo uvádí: Pokud má však statistika od-

padů nadále zůstat objektivní a nezávislá, nelze data z tohoto systému používat, neboť by se tím dostala do područí lineárně sledovaných odpadů, které ve své podstatě vedou k zavádějícím výsledkům. Jaká je realita? (...)

Jan Maršák

ODPADY – PDF SERVIS MĚSÍČNÍKU VYDAVATELSTVÍ Profi Press s. r. o., web: www.odpady-online.cz

Elektronická příloha časopisu Odpady. Registrován: Odpady (Praha) ISSN 1210-4922. Kontakt na redakci: Odpady, Jana Masaryka 2559/56b, 120 00 Praha 2. Anna Soldatova, šéfredaktorka, tel.: 737 273 718, anna.soldatova@profiexpress.cz, Michaela Glagolichová, manažer inzerce, michaela.glagolichova@profiexpress.cz ©Všechna práva vyhrazena. Bez předchozího písemného souhlasu vydavatelství Profi Press s. r. o. je zakázána jakákoli další publikace, přetištění nebo distribuce (tištěnou i elektronickou formou) jakéhokoliv materiálu nebo části materiálu zveřejněného v tomto PDF servisu. Neoznačené materiály pocházejí ze servisu ČTK.

ZPRÁVY

ských živočichů vyplavených na pláži. Lidé, kteří přišlo do styku s vodou, mají popáleniny a zvrací.

Jihlava přebírá provoz vodovodů a kanalizací

Firma Služby města Jihlavy nabírá lidi a kupuje techniku za miliony korun, aby mohla od 5. ledna zajišťovat provoz vodovodů a kanalizací. Radnice letos ukončila dohodou letité spory se Svazem vodovodů a kanalizací Jihlavsko (SVAK) o vydání svého majetku. Ceny pro obyvatele by se podle předpokladu příští rok měnit neměly, řekla primátorka Karolína Koubová (Fórum Jihlava).

Firma Služby města Jihlavy se stará například o údržbu komunikací, veřejné osvětlení, sportoviště, svoz odpadu, a také o jediné krematorium na Vysočině. Právní spory o vydání majetku ukončil podpis dohod letos v červnu. Nabídku VAS na další provozování sítí jihlavští zastupitelé odmítli.

V Belgii vyčistí park od plastů pomocí obřího vysavače

Belgickou přírodní rezervaci u města Antverpy vyčistí od milionů malých kousků plastového odpadu za pomoci obřího vysavače, napsala agentura Reuters. V soutěži vypsané správou přístavu v Antverpách uspěl stroj přezdívaný „Nul-o-Plastic“, který vyvinula společnost Envisan, divize společnosti Jan De Nul Group.

Slanisko Galgeschoor, které zaplavuje příliv, se během let zaneslo kousky plastů z průmyslových zón a měst podél řeky Seldy. Kousky plastů jsou příliš malé a četné, než aby šly posbírat ručně. V oblasti o rozloze 100 hektarů žijí ohrožené druhy ptactva a jedinečná vegetace.

Ryby na Mostecku zahubil sirovodík

Přes 1800 kilogramů ryb uhynulo v nádrži Farského u Horního Jiřetína na Mostecku v důsledku propadu dna do staré šachty začátkem října. „Laboratorní rozbor povrchových vod potvrdily, že došlo k částečnému propadu dna vodní nádrže do bývalé podzemní šachty po těžbě uhlí s následným vývěrem důlního plynu, protože ve všech třech vzorcích povrchových vod byl prokázán sulfan (H₂S) – sirovodík. Ten měl zásadní vliv na úhyn ryb,“ uvedla mluvčí České inspekce životního prostředí (ČIŽP) Radka Nastoupilová.

Propad dna se projevil základem celé plochy nádrže a snížením hladiny. Mluvčí dodala, že lokalitu ovlivnila historická důlní činnost a zdejší terén se propadá.

Na uzavřené skládce se daří vzácné ropuše

Na dvou místech na Bruntálsku v česko-polském pohraničí objevili odborníci na obojživelníky ropuchu krátkonohou. Je to poprvé, co nejmenší a nejvzácnější ze tří druhů ropuch žijících na území České republiky našli ve Slezsku, informoval o tom Václav Gvoždík z Ústavu biologie obratlovců Akademie věd ČR.

Jednu populaci objevili biologové loni na periferii Krnova a druhou letos poblíž Osoblahy. „Nové lokality, kde ropuchy žijí, je ale třeba přísně chránit, jinak těmto unikátním slezským populacím hrozí lokální vyhynutí,“ uvedl Gvoždík. Všechna dosavadní známá místa, kde byl výskyt ropuchy krátkonohé v republice zaznamenán, byly v Čechách.